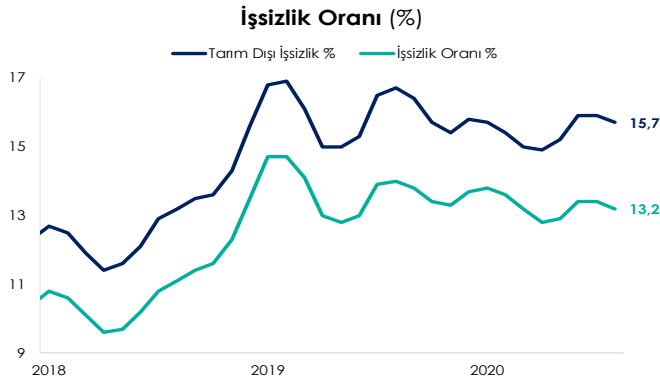

Covid-19 Sadece İşgücü Piyasasını Etkilemiyor!

Temmuz-Ağustos-Eylül dönemini kapsayan Ağustos ayı istihdam verilerine göre işsizlik bir önceki ay göre 20 baz puan azalarak yüzde 13.2'ye geriledi. Dar tanımlı işsiz sayısı bir önceki aya göre 456 bin kişi azalarak 4 milyon 194 bin kişi oldu.

Mevsimsel etkilerden arındırılmış verilere göre ise işsizlik bir önceki aya göre 30 baz puan düşerek yüzde 13.2 olurken, işsiz sayısı bir önceki aya göre 78 bin kişi azalarak 4 milyon 101 bin kişiye geriledi. İşsizlik oranı geçtiğimiz yılın Ağustos ayında yüzde 14.0 düzeyindeydi.

Geniş tanımlı işsiz oranını, işsiz sayısı (4.19 milyon kişi) ve iş aramayıp çalışmaya hazır olanları (4.08 milyon kişi) dikkate alarak hesapladığımızda Ağustos'ta işsiz sayısı 8 milyon 277 bin kişi, işsizlik oranı ise yüzde 23.1 olmaktadır.

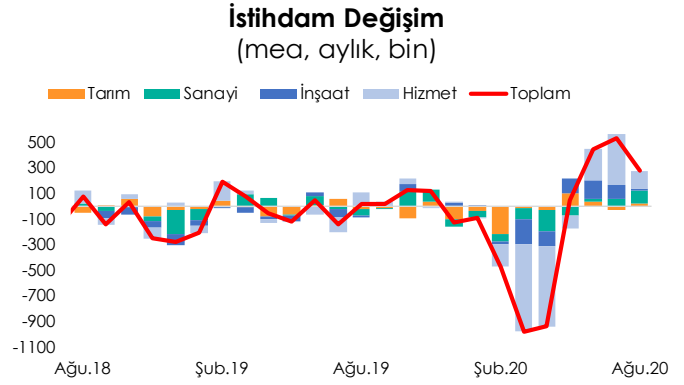
Geniş tanımlı işsiz sayısına zamana bağlı eksik ve yetersiz istihdamdaki 1 milyon 933 bin kişi de eklendiğinde en geniş tanımlı işsiz sayısına ulaşmaktayız ki bu durumda Ağustos'ta işsiz sayısı 10 milyon 287 bin kişi, işsizlik oranı ise yüzde 28.6 olmaktadır.

Çalışma çağındaki nüfus bir önceki aya göre 139 bin kişi artarak 62 milyon 730 bin kişiye yükselirken istihdamda dahil olan işgücü aylık bazda 291 bin kişi artış kaydetti. Ağustos'ta istihdam oranı yüzde 43.9'a, işgücüne katılma oranı yüzde 50.6'ya yükseldi. Daha önceki raporlarımızda belirttiğimiz bir hususu yinelemekte fayda var: Nüfus geçtiğimiz yılın Ağustos ayına göre 1.14 milyon kişi artarken, işgücü 1.43 milyon, istihdam edilenler ise 975 milyon kişi azalış kaydedince işsiz sayısı 456 bin kişi azalıyor ve işsizlik oranı da geriliyor. Bunun nasıl olduğu/olabildiği ise izaha muhtaç bir konu.

2. çeyrekte 4 milyon 767 bin kişi olan kamudaki istihdamın önemli bir değişim göstermeyerek 3. çeyrekte 4 milyon 779 kişi ile yatay seyrederken, geçtiğimiz yılın aynı dönemine göre ise 167 bin kişilik artış kaydettiğini görmekteyiz. Diğer taraftan tarım dışı özel sektör istihdamı ise bir önceki çeyreğe göre toparlansa da geçtiğimiz yılın aynı dönemine göre 1 milyon 93 bin kişi azaldı. Dolayısıyla

geçtiğimiz dönemlerle karşılaştığımızda istihdamda, kamudan yeterli katkı gelmediğini söyleyebiliriz.

Yıllık bazda tarım dışı sektörler Ağustos ayında 695 bin kişilik istihdam azalışı yaşarken bunun 735 bini hizmet sektöründen, 91 bini sanayi sektöründen oldu; inşaat sektöründe ise 132 bin kişilik artış söz konusu. Aylık olarak baktığımızda ise bir önceki ay 564 bin kişilik istihdam artışının yaşandığı tarım dışı sektörlerde Ağustos'ta bu rakam gerileyerek 258 bin kişi oldu. Bu artışın 9 bini inşaat, 106 bini sanayi, 144 bini ise hizmet sektörü kaynaklı. Tarım sektöründe istihdam ise bir önceki aya göre 22 bin kişi artış kaydetti.

Ağustos döneminde herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna bağlı olmadan çalışanların sayısı bir önceki aya göre 168 bin kişi artarak 9 milyon 74 bin kişiye yükselirken, bu rakamın toplam çalışanlar içindeki payını gösteren kayıt dışı çalışanların oranı da bir önceki aya göre 26 baz puan artarak yüzde 32.9 oldu.

Genç nüfustaki işsizlik Ağustos'ta yüzde 26.1'e yükselirken, mevsim etkisinden arındırılmış seride yüzde 25.7'ye geriledi.

Salgın döneminin başında İş Kanunu'na bir geçici madde eklenerek ücretsiz izin tek taraflı uygulanabilmesinin önü açılırken, süresi üç ay ile sınırlandırılmış ve 16 Temmuz'da sona ereceği belirtilmişti. 30 Haziran'da yayımlanan kararname ile süre önce 1 ay uzatılmış, ardından "Mini İstihdam Paketi" ile uzatma için 1 yıl daha yetki alınarak, kararnamelerle 31 Temmuz'da 2. ve 4 Eylül'de 3. uzatma yapılmıştı. Son yayımlanan kararname ile tek taraflı ücretsiz izin ve salgında kısa çalışma 4. kez 2 ay daha uzatıldı. Böylece ücretsiz izin 17 Ocak, kısa çalışma 1 Ocak'a kadar devam edecek.

İşten çıkartmaların yasaklandığı, ücretsiz izine ayrılanlara İşkur destek ödemelerinin sürdüğü, TÜİK'e göre 3 ay ve daha kısa süre için ücretsiz izne ayrılanların istihdam içerisinde değerlendirilmediği bir süreçte, Yeni Ekonomi Programında 2020 yılı için işsizlik oranı gerçekleşme tahmini yüzde 13.8 şeklindeydi. Dolayısıyla yılın son çeyreğinde işsizliğin artacağını göreceğiz.

İşgücü İstatistikleri

İstihdam

Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişiler ile işi ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmasa da kendi hesabına ve işverenlere dahil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfusu ifade eder.

Ücretli ve maaşlı çalışan ve çeşitli nedenlerle referans döneminde işlerinin başında bulunmayan fertler; ancak 3 aydan kısa süre içinde işlerinin başına geri döneceklerse veya işten uzak kaldıkları süre zarfında maaş veya ücretlerinin en az % 50 ve daha fazlasını almaya devam ediyorlarsa istihdamda kabul edilmektedir.

Yevmiyeli çalışan ve çeşitli nedenlerle referans döneminde işlerinin başında bulunmayan fertler ise; işten uzak kaldıkları süre zarfında ücretlerinin en az %50 ve daha fazlasını almaya devam ediyorlarsa istihdamda kabul edilmektedir.

Referans haftası içinde "1 saat" bile çalışmamış olan ücretsiz aile işçileri ve yevmiyeliler istihdamda kabul edilmemektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, bir iş ya da meslekte bilgi veya beceri kazanmak amacıyla belirli bir menfaat (aynı ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığında çalışan çıkarlar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dahil edilmektedir.

İşgücü

İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

İşgücüne katılma oranı

İşgücünün kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus içindeki oranıdır.

Kurumsal olmayan nüfus

Üniversite yurtları, yetiştirme yurtları (yetimhane), huzurevi, özel nitelikteki hastane, hapishane, kışa vb. yerlerde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus

Kurumsal olmayan nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaştaki nüfustur.

İstihdam Oranı

İstihdamın, kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus içindeki oranıdır.

Zamana bağlı eksik istihdam

Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer işinde/işlerinde toplam olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu takdirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Yetersiz istihdam

Zamana bağlı eksik istihdam kapsamında yer almamak koşuluyla, referans haftasında istihdamda olan, son 4 hafta içinde mevcut işini değiştirmek için veya mevcut işine ek olarak bir iş aramış olan ve böyle bir iş bulunduğu takdirde 2 hafta içinde çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Kayıt Dışı İstihdam

Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır.

İşsiz

Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan kişilerden iş aramak için son 4 hafta içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan 15 ve daha yukarı yaştaki fertler işsiz nüfusu ifade eder.

Ayrıca, üç ay içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dahildir.

İşsizlik Oranı

İşsiz nüfusun işgücü içindeki oranıdır.

İşgücüne Dahil Olmayanlar

İşsiz veya istihdamda bulunmayan 15 ve daha yukarı yaşta kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur.

İş aramayıp çalışmaya hazır olanlar

Çeşitli nedenlerle bir iş aramayan, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir. İlk grupta daha önce iş aradığı halde bulamayan veya kendi vasıflarına uygun bir iş bulabileceğine inanmadığı için iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten iş bulma ümidi olmayanlar bulunmakta. İkinci grup ise mevsimlik çalışma, ev kadını olma, öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olanları kapsamakta.

Mevsimlik çalışanlar

Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya da hazır olmayan kişilerdir.